

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek; budapesti napló; m. héti előadások a magyar színpadon; 's a' t.; magyar tudós társaság; havasalföldi gyűlésnyitó beszéd; Jezuiták Galicziában és Ausztriában; változások a' cs. kir. hadseregénél; 's a' t.) Amerika. Portugália. (a' cortes fölslatva; 's a' t.) Anglia (Palmerston nyilatkozata Chináról; elegy; 's a' t.) Franciaország (Thiers hitvallása; elegy; 's a' t.) Törökország. Belgium (a' belga minislerség fölbonlott; 's a' t.) Olaszország. Oroszország. Gabonár. —

Magyarország és Erdély.

ORSZÁGGYŰLÉSI HÍREK. Multkor közlött k. kir. leiratok magyar fordítása, ez: I. Ó cs. 's ap. kir. Fels. 's a' t. Minthogy ugyanazon vélemény, melyet Ó Fels. dicsőült atyja, ki már az 1807dik évi országgyűléshez intézett kegy. kir. előadásiban megvallotta, hogy Magyarország és a' hozzá kapcsolt Részek műipara 's kereskedése nem másunnán mint a' váltótörvényszékek alkotásától nyered nagyobb gyarapodást, azok intézvényének hasznáról táplált, Ó Felsége is atyai szívén viseli 's ugyanazon törekvést az ország hasznainak minden jobb módon leendő előmozdítására; ugyan Ó Felségének a' KK. és RR. által a' váltó-kereskedési törvénykönyv készítésére fordított munka igen kedves. Rendben pedig a' KK. és RR. folyó hónap 2kai felírásukban javasolt törvények intézkedési Ó Felsége által annál nagyobb gondal fontoltottak meg, mivel azoktól mindent távol lenni kíván, mit e' nemű intézkedésekben a' tapasztalás mint nemesak nem hasznost, hanem ártalmast is, és a' rendes ítélőszékek tekintetét kisebbítőt gáncsol, ugyan Ó Felsége a' KK. és RR. nek a' következőket jelenteni kegy. parancsolta: 'S jelsül az I. Rész II. dik cikkére, valamint ennek 9dik §-ában idegen váltókra vonatkozólag a' teljeskörűség világosan megemlíttetik, ugy ez a' 10dik §-ba is, mely saját váltókra szól, szükségképen beiktatandó; mindazáltal mind e' két §-ra nézve ismételve megfontolandó a' KK. és RR. által: vajjon, midőn azon visszaélések eltávoztatására, melyek a' váltókkal a' kötelezvényeknek leginkább e' nemét, mely a' pénzzámlálás próbáját nem kívánja, sovárogra hajhaszó uzsorások család mesterségivel követetnek el a' másutt már meglevő ovások szigorúsága szinte alkalmazandónak látszik, illy tág kaput, minőt e' §-ok majd megszorítottat mutatnak, efféle kötéseknek iften nyitni tanácsos e' Nem is kételkedik Ó Felsége, hogy a' KK. és RR., a' dologot, 's az előbbi értelem-ben az 1826: 8. t. cikk által kirendelt országos küldöttségtől is felhozott okokat bővebben megfontolván, most mindjárt ugy használandják e' felhívást, nehogy azon veszélyt, mely e' §-okból kedvezés színe alatt a' magányosakat érheti, ezeknek 's a' jölelkű hitelvezőknek saját kárakkal szenvedniök 's az ország rendes ítélőszékeinek hatósága 's a' váltó és kereskedési törvényszékek között levő határoknak felbomlani kelljen. Az irástudatlan emberekről a' II. dik cikk 14. §-ában foglalt rendelkezés, tekintve a' váltótörvények szigorúságát, szinte nincs veszély nélkül; ennek tehát, ha most nem lehetne, legalább jövendőre leendő eltávoztatása végett kegyelmesen kívánja Ó Fels. hogy a' KK. és RR., mint a' dolog hozza magával, vég-határidőt szabván, arról gondoskodjanak, hogy e' határidő után csupán azok által, kik irást tudnak, adathassanak ki váltók érvényesen. A' II. Részre 's különösen ennek 15. cikkére, Ó Felsége az Ország 's a' hozzá kapcsolt Részek iránti szíves indulata jelül a' váltó-kereskedési törvényszékek, ugyszint a' váltófel-törvényszék 's a' legfelsőbb ítélőszék fizetéséről gondoskodást legfelsőbb, noha igen sok más kiadással terhelt, kincstárára a' 14dik §-ban érintett módon kegy. elfogadja; a' tagok ez ítélőszékekhez, azoknak nemesi 's nem-nemesi állapotjuk különbsége nélkül, egyszermind illő tekintettel az országnak az illető váltókedelési törvényszékekhez tartozó részre 's illetőleg vgyekre, városokra 's kerületekre, ugyszint egy részről a' vgyek, más részről a' városok és kerületek közti igazságos arányra, váltójoztudós és az előadott módon megvizsgálható férjfiakból Ó Felsége által levén kegy. kinevezendők. A' törvényszékeknek ugyanazon cikk 15. §-ában javasolt számát és helyeit illetőleg: ugyan Ó Felsége a' Fiumén már létező váltó-kereskedési törvényszéken és tengeri ügyviselésén kívül, ama' törvényszékeket Pesten, Pozsonyban, Sopronyban, Debreczenben, Aradon, Eperjesen és Károlyvárosban felállítatni, az 15. és 2dik §-t tehát ezekkel módosítottatni kegy. rendelte, egyébiránt a' 3dik és 4dik, valamint az 5dik §-ban foglalt intézkedések helybenhagyatván azon hozzáadással, hogy ez utóbbinak foglalatában világosan kijelentessék: mikép az itelethozás teljességére kívántató tagok számában mindig több számú bírának kell lenni, mint a' kereskedők közül választandó ülnököknek, 's a' 6, 7 és 8dik §-ban foglalt intézkedésekre sem levén észrevétel: a' 9 és 12dik §-ok érdeme pedig már az előrebocsátottak által eligazítottatván: a' 10dik §. első tagja ugy szerkesztendő, hogy a' mondanónál tovább ne terjedjen, hogy t. i. az elnök és bírák hivatalai holtig-laniak lesznek: mivel pedig arról, mi e' §. 2dik tagjában érintetik, különben is már fenáll az 1805: 5. t. cikk közönséges rendelkezés, mely e' kre nézve is szabály szolgál, ama' §. ezen részére sincs szükség a' 11dik §. Ó Felsége legfelsőbb hatalmával is helybenhagyatván, a' 13dik §. felől ugyan Ó Felségének kegy. szándéka az, hogy ehhez világosan toldassék, mikép a' váltó-kereskedési ügyek e' legfelsőbb ítélőszékén a' rendes távolléte vagy gátoltatása esetén helyét a' hivatal korára nézve idős ülnök töltendibe, azok helye pótlását illetőleg pedig, kik bármikből a' törvényszék ülésében nem lehetnének jelen, az 1723: 24. t. cikk 15. §-ának rendelkezése, tekintettel mindazáltal mindenkor a' megkívántató váltójoztudásra, tartassék szabályul. A' mennyiben tovább a' törvényszéki ülések tartásának rendes napjai a' 15dik §. szerint törvénybe iktattatni szándékol-tatnak: egyszermind arról kell gondoskodni, vajjon az ülés, ha azon napokra ün-nep esik, a' következő vagy más napra halasztandó e' E' cikk 16 és 17dik §-sira, ugyszint azokra, mik a' II. és III. cikk tartalmában mint törvényvel megállapítandók adatnak elő, nem levén semmi észrevétel; az ovásokra pedig és tudósításokra nézve, melyekről a' IV. cikk szól, önkint értetvén, hogy ezeket, a' mennyiben külföldi hatóságokhoz intéztetnek, latin nyelven kell írni; az V. cikk 60dik §-ra előfordul, hogy az ollykor magok a' váltó-kereskedési tör-vényszékek által rendeltetni szokott letétemények 's az ezekhez kapcsolt díjak, midőn a' letétemények ugyanazon törvényszékeknel tartatnak, azok tagjainak jutván, kelleltnél nagyobb terhökül eshetnek a' feleknek; kegy. azt kívánja en-nelfogva Ó Felsége, hogy ennek eltávoztatása végett, az ezen §-ban javasolt in-tézkedést a' KK. és RR. további gondal fontolják meg, 's e' gondot a' VII. cikk-ben foglalt 78dik §-ra is, 's jelsül a' 2dik számban jelelt számvetési perekre, melyek a' következő 79dik §. által mint szóbeli uton végzendők adatnak elő, terjessék ki azért, mivel az e' nemű perek, igen gyakran terjedelmes, mindkét részről igen sok, a' kereskedési könyvek fáradságos vizsgálatival 's összehason-lításával felvilágosítandó pontbul összeálló tárgy tömege miatt, más perek nyil-ványos késleltetési nélkül igen ritkán végeztetnek, sokkal jobb azért, illy pe-reket írásban vinni, vagy mint másutt divatoz, az illy uti pereket kényszerítő vá-lasztott bírósági uton kereskedők által eligazítottatni; azok ítélete aztán az illető kereskedési-törvényszék által levén végrehajthatandó. Ezek jelentése mellett tehát Ó Felsége a' többi javasolt törvények intézkedésiben kegy. megnyugván, a' KK. és RR. ket felszólítatni parancsolta, hogy azon törvénykönyvek fentebb em-lített felírásukban érintett egyéb részei kidolgozását is mindenkép siettessek; melyek iránt, mihelyt föl lesznek terjesztve, szinte kiadandja kegy. választát. —

Egyébiránt 's a' t. Ó cs. 's ap. kir. Fels. által. Bécs, márt. 14 napján 1840. Bar-tal György s. k.

II. Ó cs. 's ap. kir. Fels. nevében 's a' t. Ó cs. k. fels. a' hazai nyelv további gyarapulására szolgáló, a' KK. és RR. által f. é. jan. 31kai föliratukban foglalt eszközök, ugyanazon kegyességgel, melyet, mint előbb már számos alkalom-mal bizonyítottat, magok a' KK. és RR. is hálás lélekkel említnek, az igazságos és kellő intézkedési okok 's azok megerősítési módjában, az 1792ki 7ik t. cikk. üdvös értelmé szerint alkalmazva megfontolá 's a' KK. és RR. nek következőket jelenteni parancsolá: Különösen mi a' fens. ház hgeinek magyar nyelvbeni ok-tatását illeti, Ó, az 1836ki apr. 26ikán kiadott 's a' KK. és RR. által idézett tör-vényekkel teljesen egyező kegyes válaszára utal, egyszermind azt, mit már e' jelen országgyűlésből fölterjesztendő fölírásokra nézve kegy. megengedett, azt a' hatóságoknak is megadja, hogy t. i. legfelsőbb helyre küldendő fölírásokat ezentul csupán magyar nyelven is készíthessék. A' KK. és RR. ohajtása iránti fő-nebb kijelentett kegyelmének bővebb tanúságul továbbá megegyezését adja Ó cs. kir. Fels. hogy a' kir. helytartó-tanács nemesak intézvényit, hanem körle-veleit is az ország minden hatóságához magyar nyelven bocsassa; hogy továbbá az egyházi hatóságok a' világi hatóságokkal, 's ezek egymás közt szinte az or-szág határain belül csupán magyar nyelven köteleztesseken levelezni. Mi mindaz-által a' törvények tartalmát illeti: miután a' magyar tartalom ereje iránt azok által, mik az 1836: 3. t. cikkben rendeltetnek, eléggé van gondoskodva, 's a' ket-tős tartalom közt netalán eredő kétségre nézve illő intézkedés történt, Ó cs. 's kir. Fels. e' cikk rendelkezéséhez 's kegyes kir. leirati 's válaszinak kiadására néz-ve főnálló gyakorlathoz képest, a' latin nyelvhez kegyesen ragaszkodik. A' ho-zandó törvények cikkei tehát, akkép, mint ez az utóbbi országgyűlésen történt, mindkét nyelven fölterjesztendők 's általa is mindkét tartalomra nézve kegy. k. helybenhagyással megerősítendők lesznek. A' könyv iránt, minthogy az annak foglalatát tevő eredeti latin törvények tartalma tekintetétik különben is min-denkor csak eredetinek, a' mondott czélra kinevezendő országos küldöttségnek szüksége épen nem forog fen; a' többire nézve, Ó cs. 's kir. Felsége, legfelsőbb jogainak az 1723: 16. t. cz. szerint épségben maradása mellett, kegy. rendelkez-ni fog, hogy a' m. kir. udv. kincstár a' hozzá magyar nyelven irandó hatóságok-kal, ugyanazon levelezen; arra, hogy a' káptalani kiadások bevezetését 's befe-jezését magyar nyelven kelljen készíteni, az anyakönyvek pedig olly helyekeu is, hol a' sz. beszédet magyar nyelven nem tartatnak, a' jelen országgyűlés végé-től számítandó három év után magyar nyelven vitessenek; végre, hogy ezentul minden valláskülönbség nélkül csak olly papok, lelkészek, káplánok és segédpa-pok alkalmaztassanak, kik a' magyar nyelv ismeretével bírnak, Ó cs. 's kir. Fels. kegy. helybenhagyja. A' KK. és RR. nek a' magyar hatóságok 's a' fels. ház egyéb biradalmi hatósági közti levelezést tárgyzó azon előterjesztése, hogy ezek mindkét részről latinul vitessenek, hasonló kegyesen megerősítetik; mire nézve, ugyszint oda irányzólag is, hogy az 1792: 7. t. cz. elveinek épsége mel-lett a' magyar nyelv ismerete a' határszéleken is előmozdítassék, végre, hogy a' magyar ezedbeli parancsnokságok a' magyar hatóságokkal ugyane' nyelven levelezzenek, Ó Fels. kegy. gondoskodni fog. Szinte nem ellenzi Ó Felsége, hogy az országos pénztárak számadásai magyar nyelven vitessenek; azt mindazáltal, hogy a' magányosak számveteli máskép ne, hanem csak ugy véthessenek tör-vényes tárgyaltatás alá, hogy ha e' nyelven készültek, mivel ezen rende-let a' magányosak jogainak biztosságával 's az 1687: 13 és 1723: 53. 's egyéb országos t. cikkek szellemével össze nem egyeztetendő, Ó Fels. meg nem engedheti, 's ugyan Ó, a' perek folyamára nézve indítványzott rendeletek iránt is annyival inkább ragaszkodik az 1836: 3. t. cikk intéz-kedéséhez, minthogy épen nem kételkedik, miszerint a' KK. és RR. csak ugy akarják a' hazai nyelv gyarapítását, hogy az országnak bizonyára sok tekintetben hasznos latin nyelvet, 's leginkább azokra nézve, mik a' törvé-nyes bíróságokat illetik, Miksa V. dik végzése 4. t. cikk 4dik §-ának, és VI. végzése 16. t. cikk 3. §-ának utmutatása szerint is általános szük-ségest, el nem hanyagolják. A' pecsétek magyar köriratát az 1600: 25. t. cikk. utján kérelmező hatóságoknak, mint eddig, ugy ezentul is meg-adandja Ó Fels. Az utóbbi országgyűlés alatt kiadott kegy. válasz tekin-tetében, melynek erejénél fogva Magyarországon kijött mindenféle mun-kából egy példány a' m. tudós társaságot illeti, megengedi Ó Fels. hogy ez törvénybe iktatassék. A' KK. és RR. ohajtásának azon része iránt, mellyél fogva a' magyar nyelvet a' tudományok előadási nyelve gyanánt megállapítatni kívánják, minthogy ezt, a' tudományok különféle tanítási módszerének épsége mellett, sem általános, sem máskép, hanem csak bővebb megfontolás után, határozhatni el biztosan, Ó Fels. e' tárgyban a' m. kir. helytartótanácsot kegy. meghallgatandja, 's mennyire lehet, a' KK. és RR. ohajtásának közelebbi betöltése végett, illően rendelkezni fog. A' KK. és RR. az országban praeparandiák fölállítására nézve előterjesztett kívánatát Ó Fels. már megelőzte; ugyanis ezeknek czélszerű helyeken leendő minélelőbbi létrehozatalát már kegy. megrendelte. Végre nem ké-telkedhetni, hogy a' kapcsolt Részek is önkint illő figyelembe veendik az 1741: 61, 1790: 58 és 1792: 18 t. cikkeket, melyeknek hogy a' magyar nyelv megtanulására bővebb mód nyílják, több nyelvtanítói szék fölállítása által kegyesen gondoskodvást lesz, minélfogva az ezek iránti törvényes rendelkezés mellőzendő. 'S ezek azok, miket Ó Fels. a' KK. és RR. főn-idézett föliratának következtében kegyesen válaszol, 's ugyanazon föl-irat többi tartalmára nézve, az 1790: 10 t. cikkre 's ennek folytában ki-adott kegyes diplomaticai biztosításra, törvényekre 's az 1836iki april. 26ikán 's több más ízben ismételve kinyilatkoztatott, szándékára hivat-kozva, azoknak alkotandó törvény-alakba szerkesztését, 's majd megerő-sítését kegy. megengedi. Többnyire 's a' t. Ó cs. 's ap. kir. Fels. által. Bécs, márt. 14kén 1840. Bartal György m. k.

III. Ó cs. 's ap. kir. Fels. nevében 's a' t. Azon tárgynak igen nagy fon-tosságánál fogva, melyet épen ez okbul Ó Fels. kegy. kir. előadásának so-

rában elsőnek jelölt, teljes bizodalommal ígérte már akkor magának ugyan Ő Felső: hogy kir. gondja e' részének, mely a' magyar ezredék erejének megújítása 's a' békeségnek a' bátorság szükséges ótalomival leendő megerősítése körül forog, minél hamarabb elég fog tétetni. 'S azokból ugyan, melyek e' dologra nézve az 1830: 7 t. czikk szerint a' KK. és RR. kelminap kegy. közöltettek, ugyanők magok is bővebben átlátták, meny nyire ellenkezik a' közügy felőli kellő gondoskodással 's annak épségével késedelmezve jární el olly dologban, melynek gyors végzésében legtöbb fekszik. Ámde az országgyűlés befejezésére az 1723: 7 t. czikk egyenes rendelése által is kiszabott idő eltelt: 's e' rendeltetést Ő Fels. mind kegy. előadásnak további tartalmában, mind későbbi, m. é. július 28-án költ. kir. leiratának folytatában emlékeztetjökbe hozta a' KK. és RR. nek, midőn ugyanők ama' kegy. előadások és az országgyűlési tanácskozások más tárgyai iránt, ezek kellő siettetésire felhívá. Mindazáltal ez országgyűlés ama' törvény által szabott határidőnél sokkal tovább húzódván Ő Fels. ki a' közigazgatást is illő tekintetbe véve, annak f. e. közelebbi majus 21k napján leendő berekesztését rendelte, ez egyenes legfelsőbb akarata jelenlése mellett, a' KK. és RR. ket inteni paranesolta, hogy siettetve a' kegy. kir. előadások említett pontjára nézve a' tanácskozásokat, minélelőbb a' többit is, mikben köztük az egyesség megtörténik, 's mik, mint természetjöknel fogva országgyűlésen tárgyalandók, még hátra vannak, további késedelem nélkül kegy. színe elibe terjesszék. Egyébiránt 'stb. Ő es. 's ap. kir. Fels. által. Bécs. martz. 1-ikén 1840. B a r t a l Gy ö r g y s. k.

Ő es. 's ap. kir. Fels. a' zágrábi székes-káptalannal megürült öt kanonoki helyre M r a v i n o c z Ádám novo-villanoi, P a v c h e z Márton czerjei, B e l l o b e r g Mátyás bisztrai, S h u f f l a y Ferencz gradeczi és D e l l i m a n i c h Antal felső-zelinaí k. sz. jánosi lelkészeket méltóztatott kegyelmesen kinevezni 's nvaradi káptalani nagyprépost H o h e n l o h e - W a l d e n b u r g - S c h i l l i n g s f ü r s t Sándor hgnek a' bajor kir. felségtől nyert Sz-Mihály-rend középkeresztje elfogadhatását és hordhatását megengedni. — Fens. Nádorunk névnapját megelőzte napon mind a' két táblánál orsz. ülés tartatván, a' felső tábla minden tagjai fényes díszruhában jelenének meg, külsőleg is tansítandók azon benső hódolati tiszteletet, mellyel az érdemekkel tetéztet fens. nádor iránt viseltetnek: a' tanácskozások kezdete előtt országunk hgyrimása K o p á c s y Józ. üdvöz-lő beszédet tartott; megszűnván a' harsány „éljen“, ő főhgsége őszinte szavakkal nyilatkozott, megköszönvén a' táblának iránta viseltető vonzalmát és szavait ismét hoszas éljen követte. A' RR. dek táblájátul később fényes küldöttség jelent meg, szinte ünnepies díszruhában, Rudnyánszky Sámuel b. esztergomi kan. 's káptalani követ szónoklata mellett, ki rövid velős beszédben nyilvánítá a' RR. táblájának Ő Főhgsége iránt táplált szeretetét orsz. ülés tartatván, mire fens. nádorunk érzékeny szavakkal felelt, megköszönvén ez őszinte nyilatkozást, jelentvén egyszersmind, hogy mint eddig, ugy ezután is egyedül 's fő törekvése leendő, tehetségi szerint a' hon 's polgárai boldogságát előmozdítani. Hoszas éljen rekeszté az üdvözléseket. H — k.

Budapesti napló. Magyar színpadunkon f. hó 21-ikén bérszünettel adatkék „Mikép teheti az ember szerencsésjét“ vigj. 1 felv.; 21-ikén bérszünettel „Én“ vigj. 1 f.; 23-án ismét bérszünettel „Két feledékeny“ vigj. 1 felv., 's mind a' három napon Döbler bűvész mutatványi; 24-ikén „Bálj“ nagy dalmű, nézők kevesen; 25-ikén bérszünettel és főlemel belépti díjak mellett a' pesti gyermekkorház javára „Eskü“ első felvonása és Döbler mutatványi; 26-ikán „Peleskei notarius“, megjegyzésre méltó, hogy vásár alatt e' kedvelt darab nem adatkék, ámbár még eddig minden vásárkor teli házat gyűjtött, 's helyette „Antony“ játszaték, melly épen nem nagyobb közönségnek való; 27-ikén Miveltés és természet vigj. 4 felv.; Döbler a' budai német színpadon is láttatni fogja mutatványit, mint halljuk. — A' pesti ágostai vall. gymnasium szónoklat-költészeti osztálya magyar növendékei, mint egyszersmind az általuk alapított magyar iskola tagjai szent kötelességöknek tartják forró halálokot azon t. cz. urak, különösen Schedel Ferencz, Vörösmarty Mihály, Bajza József, Thaisz András, Székács József, báró Jósika 's J. L. iránt, kik kised könyvtárukat részint saját, részint mások magyar munkáival nevelni szívesek valának, ezennel nyilvánosan is kijelenteni.

Miskolczi hírek szerint b. S p l é n y i I g n á c z, b. t. tan. lovassági tábornok 's a' magyar kir. ns testőrsereg kapitánya martz. 20-án Miskolczon jobb létre szenderült; Mart. 22-ikén pedig Pesten B o r n e m i s z a G á b o r 7 vir életének 73 évében.

Magyar t. társaság I. Az academiának, 1838-ban tartott IX. nagy gyűlésében kihirdetett történet-osztályi jutalomkérdésére f. h. 25-ig mint határnapig három munka érkezett alulirtohoz következő jeligék alatt: 1) „Ex utam variant faciem per secula gentes.“ Manilius. — 2) „Nevemet rejtő levél.“ — 3) „Quibus artibus parta est respublica. iisdem conservatur.“ Sallustius. — II. Az ugyanakkor hirdetett mathematicai jutalomtételre szinte három munka érkezett, illy jelmondatokkal: 1) „Mens hominis rerum et metas et tempora fixit.“ — 2) „Égve honért bizton nézzen előre szemünk!“ Kisfaludy Károly. — 3) „Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur.“ — III. Az 1839/40-ki dramai jutalomra nyolcz vigjáték küldetett be, u. m. 1) Lucaszék és keresztut. 4 felv. „Jatszva tanítunk.“ — 2) Az életutak, 5 felv. — „Nevetve élj 's kaczagva halj meg.“ — 3) Rózsa, 3 felv. — „Toldi nem hall már, Harczok gondolatja mert fejében jár“ Vörösmarty. — 4) Sardanapál, 3 felv. — „A' szűznél minden tiszta.“ — 5) A' nagybátya jegyese, 3 felv. — „Audendum est: fortes adjuvat ipsa Venus.“ — 6) A' szobrász és az epicureus, 3 f. — „Ein kleiner Mann ist auch ein Mann“ Goethe. — 7) Korszerű megjatszás, 3 felv. — „Messze még a' hegytető (Csongor és Tünde), De virág a' völgyben is nő.“ — 8) A' szerelem címet győz, 3 felv. — „A' miveltés vigsgága: mosoly.“ — 9) E' munkák a' mai ülésben bemutatván, a' jeligés levelek bontatlanul az academia és Sche-

dus Lajos t. tag pecesteivel lepecestevel a' levéltárnoknak adattak által őrzés végett, a' kéziratok pedig, név szerint az első és második rendűek három három, osztálybeli rendes tagnak, a' drámák a' Xd. nagy gyűlés által választott, öt tagból álló küldöttségnek adattak ki vizsgálás végett. A' száz száz arany jutalmat, ugy netalan a' határozandó második, harmad 's több melék jutalmat a' folyó évben tartandó Xld. nagy gyűlés fogja oda itélni. — IV. A' gr. Andrassy György m. acad. igazg. és tiszt. tag által ns Gömör vme-gye utján 1838-ban kitűzött, kétrendbeli, u. m. 1) a' magyarországi Duna áradásai történetét 's 2) Budapestnek további árvizek ellen miképen megóvasát tárgyazó jutalomkérdésekre, f. é. mart. 11-ig mint zárnapi az academia titoknoki hivatalához hat pályamunka érkezett, mellyek közül az első kérdésre csak a' 4d. számú felel, 's az is csak annak egyik legkisebb részére: a' többi a' másodikra szorítkozik. A' pályairatok, jeligék szerint így következnek: 1) „Regeln nach den Gesetzen der Natur.“ Német nyelven írva. — 2) „A' szív nyugalma és boldogsága kihat a' tagokra.“ — 3) „Sa' ha-za szíve Budapest.“ Magyar nyelven. — 4) „Der Mensch simt aus, was er thun wolle: aber der Herr giebt den Fortgang.“ Spt. Sal. C. XVI. V. 9. Német nyelven. — 5) „Viz tűz jó két legény a' háznál, de rozsz két mester.“ Magy. nyelv. — 6) „Auxilia humilia firma consensus facit.“ P. Syr. Magyar nyelv. 6) „zaige.“ Ném. nyelv. Az 1 számú irat mellett peceste jeligés levél nem érkezvén, a' szerző annak alulirtohoz pótlólag beküldésére felszólítatik — A' jutalomtevő ohajtásához képest a' titoknoki hivatal által ns Gömör és Pest vármegyék, ugy sz. k. Buda és Pest városok hatóságai felkértek, hogy három három tagot a' pályairatok átvizsgálására rendelnének. Ezekhez az academia a' maga részéről György Sándor, Vásárhelyi Pál rendes és Gáty István lev. tagjait csatlotta, kikkel a' pályamunkák a' mai ülés rendeléséből azonnal közöltetnek, az eredményről a' maga idejében fogván tudósítani a' közönség. Az író közönség ezennel egyszersmind figyelmes-sé tétetik a' m. t. t. Xd. nagy gyűlése által közzé tett következő jutalomkérdésekre: I. Törvényelődományi: „Határozottassék meg a' büntetés értelme és czélja, adassanak elő annak biztos elvei, és ezekhez alkalmazható nemei; fejtsék meg, találhat-e köztök helyet a' halálbüntetés, és melly esetekben 's miképen, és milly sikerrel gyakoroltatott ez a' régi és újabb népeknel, különösen hazánkban.“ II. Természettud. „Jelöltessenek ki azon gyógy-és műtani testek, mellyek honunkban is teremnek, természetők, 's a' mellett részint még most is külföldről hozatnak be, részint mindedig ki-vitelre nem fordítanak; mi ennek oka, 's miként lehetne azt eszközölni, hogy azok ne csak országunk szükségét pótolnák, hanem külkereskedési cik-kelyekké is válhatnának.“ — Jutalom száz száz darab arany. Mindenik osz-tálybeli pályairások beküldésének változhatatlan határnapja, mellyen tul semmi felelet el nem fogadható: mart. 21. 1841. midőn azt írója nevét rej-tő peceste levélre hivatkozó jeligévet, a' titoknok veszi által. A' beküldött másolat, melly ki nem adatkék esetében is az academia levéltárában marad, a' nélkül, hogy a' szerző a' munka sajátági jogát elvesztené, ide-geen kézzel és tiszta írva, lapozva, kötve küldessék. Ha a' jeligés levél felbontása után kitetszenék, hogy a' munka saját keze írása a' szerzőnek, ez a' jutalomtól elesik. A' 100 arany jutalom kivül, másod, sőt harmad karbelinek találandó felelet is kiadhatatik, ivenként szabandó tiszteletdíj mellett. Az 1841-ben kiadandó 100 arany dramai jutalomért egyedül szo-morujátékok vihatnak. Ez alkalommal figyelmessé tétetnek a' versenyzők a' IXd. nagy gyűlés azon határozatára, miszerint a' munkás elmék sikeresb őszintzésére, a' többiek közt legjobb munkának a' jutalom minden esetre kijár, kivévén, ha köztök egy sem találatnék, melly bármi tekintetből is figyelmet érdemelne. Egyébiránt a' nagy jutalom kivül netalan másod, sőt harmad 'stb. karbelinek találandó munka is kiadhatatik tiszteletdíj mellett. Pesten, a' m. tud. társaság kisgyűléséből, martz. 26. 1840. Dr. Schedel Ferencz m. k. titoknok.

(Havasalföldi nagygyűlést megnyitó beszéd.) Ghyka Sándor belmi-nister 's nagysáfr (logotheta) a' fejlődmi levél fölolvasta által febr. 2-án köv. nyitá meg a' nagygyűlést. „A' törvény értelmében a' nagy gyűlés ezen-nel megnyitattik. Fölhiva az évenkinti közdolgok elintézésire abul min-denki meggyőződhetik, hogy az ország jólétét a' földmivelés és kereske-dés gyanapodása előmozdítja 's az innen származott áldás, melly e' fejde-lemség minden osztályu lakosira áradt 's mellyre különös gond és figye-lem fordított, a' nagygyűléskivánságibizonyosankielégítendő. Kereske-désünk biztossága legkevésbbé sincs veszélyeztetve. De bár a' galaezi ki-kötő jókarba helyezésére 's az országutak javítására sokat tett is a' kormány, meg kell vallanunk, mikép országutaink többé raponkint öregbülő keres-kedésünkre nézve nem kielégítők 's e' fontos tárgy a' törvény értelmében 's az ország anyagi erejéhez képest nem kerülendi el a' nagygyűlés figyel-mét. Törvénszékünk fáradsatlan szorgalma 's törvénszerű intézkedési által nagyon megkevesíté az igen megszorult pórt. Mind az igazgatas-ban, mind a' törvénykezésben tett czélszerű javítást lesz szerencsém a' nagygyűlés elibe terjeszteni. Az országgyűlés elibe terjesztendő kinestári számadás, mint szinte a' mult évi bevétel és kiadás, tanúságot tesz gyanapuló pénzállapotunkról 's az ország jobb rendeztetése sikeréről. A' köz-pénztári számadás szoros megvizsgáltatását különösen ajánlom Önöknek. Törvényinkben a' tulajdon biztosítására nézve lényeges fogyatkozás van, t. i. a' gyámságalatti árvák ninesenek eléggé védve. A' kormány azért lé-lekisméretes tisztének tartja Önök elibe gyámsági törvényjavaslatot ter-jeszteni. Reményem a' nagygyűlés előbbi józan elveikhez ragaszkodva hazafiai érzelmét most is napfényre hozandja. —

(Jezuiták Gallicziában és Ausztriában) 1838-ik évben a' jezuiták tarnopoli collegiumában volt 3 rend. prof. 3 mester (magist.). 22 atya (pa-tres), 13 tanuló (scholares), 13 segéd (coadjutores), összesen 48; a' szaravai collegiumban 13 atya, 16 tanuló, 17 segéd, összesen 46; az új-szandecziében 13 atya, 17 tanuló, 8 segéd, összesen 38; a' grécziében 9 atya, 13 tanuló, 18 segéd, összesen 40; a' lineziben 7 atya, 8 tanu-

ló, 5 segéd, öszvesen 20 (Szion) — A' brazíliai követnek nem engedék meg az ausztriai birodalomban a' toborzást s azért Schweizba ment.

É.ujvár tavaszhoz 20án: Tegnap másod évi örvendetes névnapját vala szerencsés ünnepegni m. városunk kegyelmes földes urának Kopácsy Józsefnek, a' hon hgrímásának. Már az előnap esthajnalon fennyen hirdették a' közelgő ünnep nagyszerét a' kalvária halmon kitűzött mozsarak durrogási; reggeli 5 órakor pedig ismét megkezdve egész délig, órane-gyedenként tanusíták a' hívragaszkodásu nép örömet, mely 9 órakor a' fényes szertartásu sz. mise-áldozatra tolongva seregbe isten házába, jó földesurának hosszú életeért az éghez buzgó fohászt emelendő, hol az uradalmi tisztikar, és város előjáróságais ünnepélyileg megjelent; mely-lyet délben követe az érsekségi javak igazgatója s bíró Ferenczy Károly ur által adott barátságos ebéd, díszes számu vendégekörben, kettőz-tetett tarack-durrogások viszhangozák a' nap hőse hosszú boldog élete-ért felköszöntött áldomásokat. Este a' város szabályszerű terének fényes kivilágítására zárta az ünnepet.

Arokszállás (Jászországban): Mart. 17kén rövid betegeskedés után el-hunyt Némethy József, egri megyebeli ezimzetes kanonok s közkedves-ségü helybeli plébános, élte 74ik évében. A' boldogult hamvadó mit tett hatáskörében, szóljanak a' bánatos özvegyek s elhagyatott árvák, kik-nek keserü könnyeit számtalanszor szikkasztá fel; hirdessék példás tet-teit mindenütt, hol valódi szükség és nyomasztó inség kívánta, azon hí-vek, kik között 8 hónap hijával félszázadig, mint buzgó lelki atya fárado-zott s kereszttyén és papi tisztét mindenkor lélekisméretesen teljesíté; de jótékonyágát végintézetének több kegyes hagyományi is hirdetik. Földi maradványi forró kívánsága szerint a' köztemetkező-kertben nyugsza-nak, hogy ott is édes övéi között pihenjen. Áldásban maradjon a' jeles pap s buzgó lelki atya emlékezete!

(Változások a' cs. kir. hadseregben.) Mensdorff-Pouilly Manó gr., altábornagy és parancsnokló tábornok Csehországban főhadikormányzó-ki 2ik alelnökké lön; Windischgrätz Alfred hg altábornagy és osztály-nok, parancsnokló tábornokká Csehországban; Puchner Antal b. altábor-nagy és osztálynok a' főhaditanácsba soroztaték; Reising Maksz altábor-nagy s osztálynok, tulajdonosává Lilienberg gr. 18 sz. gy. ezredének. Előléptettek: őrnagyokból alezredeké: Ugarte Kelemen gr., Schwar-zenberg hg 3 sz. d. szidásezt., szolgálattelvő kamarás Lajos es. k. fhgnél, az ezredben, hivatala megtartásával; Buralovich János és Bua György kor-vett - kapitányokból fregát - kapitányokká; kapitányokból őrnagyokká: Schallgotsche Józ. gr., Haugwitz gr. 38 sz. gy. ezr. szolgálattelvő kamarás Laj. es. k. fhgnél, az ezred. hivatala megtartásával; Péchy József, Hessen-Homburg tartománygróf 19 sz. gy. ezr., az ezr.; Hirsch Maksz a' mér-nöktestnél, ugyanottan. Milonopulo Auguszt, hajóhadnagy korvett - kapi-tányká. Bologni Andor, salzburgi helyőrnagy, ugyanazzá Lánzben, és Zaccaria Domokos, nyugalmazott őrnagy helyőrnagygyá Budvában Dal-mátországban; nyugalmazottak: Bogovich János vezérőrnagy, magosb vezérőrnagy nyugdíjjal; alezredekéből: Klietsch Bernát, hasszai és raj-namelléki Emil hg 54 sz. gy. ezr., és Leffler György, Mihalievics b. 57 sz. gy. ezr. ezredesi ranggal; őrnagyokból: Jurinich István, Hessen-Hom-burg tartománygróf 19 sz. gy. ezr. alezredesi ranggal; Sühnl József, Ho-lenlohe-Langenburg hg 17 sz. gy. ezr., és Karrer Venczel, budvai hely-őrnagy; kapitányokból őrnagy ranggal: Guzmán Ignác, Rothkirch gr. 12 sz. gy. ezr., Nagy Ferencz, Reusz hg 7 sz. huszárezr., és Slotvinszky Ignác, Windischgrätz hg 4 sz. könnyü lovas ezr.; Sternbach Eduard b. nyugalmazott kapitány, pótlólag őrnagy rangot kapott; külfeldekét és azok elfogadhatására és viselhetésire legf. engedelmet kaptak ezredekéből: Helbig Károly, Baaden hg 59 sz. gy. ezr., Baaden nhgségi zaehringi oroszlanrend nagykeresztjét, és Karacsay Fédor gr. mantuai helyezre-des, a' pápai sz. Gergelyrend közepkeresztjét; alezredekéből: Degen-feld-Schomburg Auguszt gr., hasszai és rajnamelléki Emil hg 55 sz. gy. ezr. főhadi kormányzóki segéd Csehországban a' porosz kir. vörös sas rend harmadosztályu díszjelét; őrnagyokból: Schels János, hadilevéltári gondviselő, a' Baaden nhgségi zaehringi oroszlanrend közepkeresztjét; alhadnagyokból: Le Roy Ernests, Trapp b. 35 sz. gy. ezr., a' porosz k. vörös sasrend negyedosztályu díszjelét; végre Jaeger Fridrik orvos tr. es k. tanácsos, tábornokkari orvos és tanító az orvos-sebész József akade-mián, a' porosz k. vörös sasrend harmadosztályu díszjelét.

Amerika.

Buenosayresi levél szerint (dec. 15.) nov. 23kán és 29kén két he-ves csata történt Corrientes tartományban, s mind kettőben Lopez kor-mányzó csapatai győztek. — Montevideoi levél szerint, Dupotet francia adm. 8 hadi hajóval megérkezett, azonban Rosas nem olyan ember, kit né-hány hadi hajó engedélyre bírhatna, ő csak akkor bukik meg, ha francziák a' szárazra is serget szállítanak, mivel így a' zsarnoknak meg kell erejét osztania, s ellenfelei is mernek nyilatkozni. — Tampicoi hír szerint (jan. 7.) a' mexicói elölgületleneket megvervén elszélyeszté a' kormány csa-patja. — Az északamerikai és kanadai határszélen szárazon s vizen nagy készületet tesznek, s a' határszéli várakat fegyverrel erősítik. Montre-albul 1000 főnyi csapat ment a' mainei határra, pedig az ut alig járható a' nagy hó miatt. — Peru s Bolivia közt ismét villongás ütött ki. Peru Boli-viától olly darab földet követel, mit ez önromlása nélkül nem adhat. Mind-két ország készül.

Portugália.

A' cortest febr. 25kén elosztatá a' királyné. A' követeket és tanácsos-sokat választani a' jövő országgyűlésre mart. 22kén kezdik el, imez pe-dig maj. 25kén nyitattik meg. Palmella és Saldanha elnökségük alatt kö-zépponti választmány alakult a' választás ministeri érdekekben leendő esz-közlésire. — A' cortest egyikért azért oszlatták el, mivel Leonel Tavares ügyvéd, egyike a' baloldal hőseinek beszélni akarván, az elnök nem hall-

gatta s elosztatá a' gyűlést. Leonel ekkor az elnökhöz ment, s a' papirost, mellyen az elmondandó beszéd volt, ketté szakítá s az elnök szeme közé hajította. Az elnök azt mondá, hogy illy körülmények közt nem léphet töb-bé elnöki székbe. Milly kevéssé tartotta meg a' cortes elosztatásában a' minister az illedéket, kitetszik onnan, hogy azt nem személyesen tette, hanem csak egy czédulát küldte az elnöknek s tudatá vele a' királyné aka-ratját. Másik oka a' cortes-elosztatásnak hír szerint az, mivel a' követek keveset dolgoztak, s még mind ez ideig azon divázkodtak: mit feleljenek a' trónbeszédre. A' harmadik s tén legfontosb, t. i. a' rabszolga kereskedés eltörlesztése miatt igen fel volt a' kamra Anglia ellen ingerelve.

Anglia.

(Palmerston nyilatkozata Chináról. Elegy.) London, mart. 13ikán: „A' tegnapi alsóházi ülésben jelenté Hume, miszerint 14 nap múlva indít-ványt teend a' hannoverai király 21 ez. ft. sterlingnyi évdíja megszünteté-sire, mellyet még folyvást húz mint cumberlandi hg. Ministeri lapok azon helyes megjegyzést teszik erre, hogy már most jól ki fogják takarékos-sá-gukat tüntethetni azon toryk, kik nem rég olly hevesül vitátk Albert hg évdíja esökkentését. Ezután kérdést intéze Peel a' ministerséghez a' chi-nai ügy mibenléte iránt, mire Palmerston megnyugtatólag azt felelé, hogy még eddig nem ütött ki a' háboru Chinával, egyébiránt pedig min-den czélszerű rendelkezés megtörtént a' kormány részről, azon esetre, ha a' körülmények csakugyan szükségessé tennék a' háborut, melly az-tán ő fels. nevében és Anglia rovására fogna folytatatni. Magányos kö-rökben meg vannak győződve, hogy a' háboru minden esetre rövid idő múlva ki fog ütni Chinával, mi annál valóbbszinü, mivel chinai levelek szerint az ottani kormány számos kalózsabadítékot adott egyes vállalko-zóknak, minek következtében számos chinai fegyveres dzsong lepi el a' keleti tengert s már is tetemes károkat okozott az angol kereskedésnek. — Stockdale ismét új kárpótlási pört indíta Hansard ellen, még pedig nemcsak Londonban, hanem egyzersmind Hertford megyében, és ki-nyilatkozatá, mikép az ország valamennyi törvényszékei előtt egymás-után megpöröndi őt. — Mart. 14ikén ritka ünnepélyre gyűltek össze Drurylane színházban a' whigek, Byng György ugyanis 50ik évét üllé képviselőséginek, mellyet folyvást viselt a' middlesex megyeért 15 par-liamentben. Bedford hg illő beszéddel nyitá meg az ünnepélyt, s kivüle még az ünneplést Nestor-követ, Russell és Lalor Shiel is szólottak. — A' királyné külön határozatban rendelé, miszerint férje mindenkor első helyet foglaland el utána, azon eseteket kivévn, mikre nézve parlamenti vég-zések máskép rendelkeznek; ezenkül a' bathi rend nagykeresztésévé nevezé ki ő fels. Albert hget, és a' 14ik könnyü vasas ezredet huszárez-reddé változtatá, melly ezentul Albert hg nevével viselendő. — Az irlandi testületjavító törvény tetemes többséggel ment ugyan keresztül az alsó-házban; de a' felsőház minden esetre annyi módosítást fog abban tenni, hogy még tetemes harc támodand e' miatt e' két ház között. A' másod-szori fölolvastatás mart. 30ikán fog véghez menni. —

Kelát kapuját az angolok betörték, de ben nyakas ellenállásra ta-láltak. A' keleti s más öt főnök 5 — 600 emberrel halva maradt; 1200 an-golból 137 részint meghalt, részint sebet kapott. Az angolok mivel lo-vasságuk nem volt, nem üldözheték az ellenséget. Gazdag zsákmányt találtak. Ghisnit s Kelatot Afghanistanban megvehetlennek tarták. — A' Bombay Times jan. 15ö számában köv. politikai visszatekintés áll a' mult évre: „A' legközelebb mult év gőzhajózás által nemcsak Amerikát kötötte össze Európával, hanem Azsiát is közelebb hozta Európához a' havonkint egyszer rendszeren menő s jövő gőzhajó, a' politikai irányok keleti kérdésre történt központosítása s az európai politikának Azsia szí-vebe lett kiterjesztése által. Franciaország eszköze, M. Ali, és franciaia tisztjei által Egyiptusban, Szíriában és Arabia keleti résziben foglaltos; Russzia a' porta védrát játsza, honn van Perzsiában, nyomja Tatár-or-szágot; Anglia Afghanistanban előnyomulván s indus sereggel a' beü-töket visszavervén kabuli táborában ül, szemmel tartván a' moszka tábor-szemeket. A' vörös tengeren Aden el van foglalva s megerősítve, s oda és vissza havonkint egyszer megyen gőzös. Indiában Kurnul és Dsupore el van véve, a' sattarahi szultán letéve, Baroda brit hatalom alá vetve; In-dián kívül Sind felvigyázat alatt áll s britt részre megnyerve, az Induson átkeltek, Ghisni és Kelat rohanással megvéve, Kandahar és Kabul meg-szállva. Beludistan megfenyítve, az indusi vám eltörlesztve, Pendsab seregink előtt kinyitva: ez az ottani dolgok rövid foglalatlja, s benne minden Ázsiának európai polgárisítására mutat. A' mult év Angliára nézve diadalmi év; annak kezdetén terhes fölleg boronga indiai birtokunk fö-lött, de fegyverink szétoszlatták; villámfelhő még csak Khina felől fe-nyegtet, mivel még oda nem fordítottuk fegyverinket. Az indiai sajtó kárhóztatja a' mákonyesempezést. Karaki levél szerint azon kis sziget visszaadását az a' perzsa öbölben semmi kedvet nem mutatnak az angolok. — A' khinai dolgot illetőleg Auckland lordnak teljes hatalmat adott az angol kormány. Kalkuttában hét ezred keletindiai katonát s ezer tonna kőszentet szállítanak a' khinai vizen levő Sapata szigetére, s Angliából hét hadi hajó várnak. Nem kell binni, hogy Auckland l. nem birna többé azon hathatósággal, mellyel a' Dost Mihammed elleni táborozásban bírt; rövid időn ostromzár alá lesznek vettette a' khinai kikötők. Dost Moham-med fia fogoly, s előbb szabadon nem bocsátatják, mint Afghanistanban a' esend helyre áll. — Mivel gyakran megtörtént, hogy voltak özvegyek, kik a' társaság birtokából Sattarahba mentek magokat megégettetni, Sir James Carnac a' sattarahi új radsát azon föltét alatt emelé fejdelemsegre, hogy e' szokást törleszte el. — A' kereskedést Lin khinai főbiztos örök idő-re megszakítottnak nyilatkozatja parancsában az angolokkal; e' szabály alá esnek azon nemzetek is, kik az angoloktól hajót vásárolnak, vagy Hongkongból Kantonba angol portékát szállítanak. A' Dsumpinál történt ütközet híre még nem juta Pekingbe. — Az angol lapok s röpiatok há-

rom terv szerint támadják meg Kínát. Első szerint néhány sorhajót 's fregátot a' petseli öölbe kellene küldeni, Tieretsint, mely a' Peho torkolatához 7 n. mföldnyire fekszik, elfoglalni, itt jó kelete lenne az angol portékának. Innen a' Pehón vasgőzhajón Shuntienfuhoz röpülni, a' szállítványt a' császári nagy csatornán, mely t. i. Pekinget Pehóval összeköti, elakasztani, 's így az égfűt székvárosában kikoplaltatni. Természetes hogy az éhes udvar akármí föltéteket elfogadna. E' végett 12—20 ezer főnyi indus sereget is készen kellene tartani, és szükség esetén a' khinaiak visszaveretésire szárazra szállítani. Második terv szerint a' esempezést nagyban kellene vinni 's e' végett a' parthoz közel eső szigeteket elfoglalni. A' harmadik párt részletes hódítással nem elégszik meg, hanem az egész khinai birodalmat szeretné elfoglalni, 's egy angol kormányzó által Pekingből igazgattatni. E' szerint az egész khinai tengerpartot ostromzár alá kell vetni, kereskedést, hajózást és a' nép élelmire oly nélkülözhetlen halászatot egészen megsemmíteni, e' miatt a' nép kétségbe esnék, fölzendülne a' kormány ellen, és a' mandsukat, régi házajokba, a' fehér hegyhez, kergetné. Ekkor aztán, mint Afghanistanban történt, valamelyik khinai családot trónra emelni 's nevében az egész birodalmon országolni. Bármelyik terv legyen is elfogadva, ü t n i f o g a' c h i n a i b i r o d a l m v é g o r á j a.

Franciaország.

(Thiers hitvallása. Elegy.) Paris, mart. 15ikén: „A' tegnapi követkamrai ülésben oly nagy számmal voltak jelen a' követek, minőre alig emlékezhetni a' közelebb időkül. Többszöri szavazás után kinevezé a' kamra azon választmányt, mely a' titkos költségek iránti törvényjavaslatot szerkesztendi; a' ministerség nyiltan kimondá, mikép e' tárgyat életkérdésnek szándékozik tekinteni, és csakugyan győzött is, mert 5 ministerpárti követ lön tagjává e' választmánynak és csak 4 az ellenzési oldalról. Ugyanekkor megszólalt Thiers, késznek nyilatkozván világosan leírni igen gyöngéd 's veszélyes helyzetét. O nyiltan megvallja, miszerint a' vezérlete alatti ministerség az ellenzésből alakult. Kérdés már most: mikép tudott ő ellenzéshez partolni, mintán hosszab ideig a' ministerséghez tartozék? Erre a' válasz ez. Nyilvános rendre nézve ő mindenkörégyértelembe volt a' kormányval. Nem bel-hanem külügyek miatt lépett ő az ellenzés soraiba 's egymás után gáncsolá a' spanyol, belga, olasz és anconai politikát, 's mindenkor elutasítá a' kormányhatalmat, meddig gondolá, hogy a' közügyeket nem fogja saját meggyőződése szerint igazgathatni. Most ujonnan kormányzathoz fogásra szólítottatván föl, miután a' belga és anconai kérdés megszűnt, a' bergarai szerződés pedig lényegileg megváltoztatá a' spanyol ügy helyzetét, így szólott az újabb akadályok iránt a' királyhoz: „A' kamra 3 pártra oszlott, mely közül kettő egyesülden lehetlenné teheti a' kormányzást. A' két pártot tehát vagy egyesíteni kell, vagy pedig a' 3ik kénytelen az egyedüli uralkodást megkísérteni a' másik két párt mérsékeltbb férfiai magához csatlása által.“ Legtanácsosb volt ez utóbbit próbálni, és így szerkeszté ministerségét Thiers, mellynek fő feladata minden pártkülönbség nélkül egyesíteni a' mérsékeltbb elméket. Ha ez egyezkedés nem tetszik a' kamranak, ám döntse meg a' ministerséget; böcsülettel fog ez lelépni és kormányozzon aztán, a' ki akar, vagy a' ki bír. — Ha csakugyan ez uton fog haladni Thiers, ugy alkalmasint állandó ministerségre számolhat. — Az Abdelkader elleni táborozásban 3 kir. hg veend részt, Orleans hg t. i. az első hadosztályt vezérlendi, Aumale osztályparancsnoka lesz egyik könnyű gyalogezrednek, Joinville pedig hajóhadal ostromlandja a' serseli révet. — A' hadminister parancsából emlékpénzt vernek Parisban a' masagrami hőstett örökítésire; a' pénz egyik oldala e' csatát ábrázolandja, másikon pedig a' 123 bajnok ótalmazó neve leend olvasható. —

Törökország.

Konstantinápoly, febr. 21—27. Alexandriai hírek szerint a' basa pénzforrása koránsem egy értelmű akaratjával 's bár a' hadiszer-szállítgatást mindenfelé legnagyobb tüzzel üzik is, a' közönséges fölkeléshez a' nép még sem sok kedvet mutat, mi M. Alit megdöbenté 's hajlóbbá tévé a' békére. Azonban Acheron gőzös megérkezte óta Cochelet francia consul újbátorságot önt Aliba azon közlemény által, miszerint Franciaország ismét jól áll a' londoni conferentiában. — Kincstárunk a' legsiralmasb állapotban teng; régóta azon tanakodnak: mint segíthessenek a' hadsergen. Különféle javaslat közt kölcsönt is emlegetnek. E' végett egy nemzeti bank állittatását sürgetik, melly Rezsíd b. szerint, ki e' vállalat lelke, leginkább emelné az ország kereskedési 's ipari munkásságát; de a' kereskedőket félelemmel tölti el a' minister gondoskodása, kik a' papirospénz kibocsátatását csak ugy hiszik jótékony hatásúnak, ha teli a' kincstár. — A' török hajóhad vezérségét átvevé Musztafab. Alexandriában. Franciaország a' hajóhad Sztambulba visszaküldetését is ajánlá Alinak, de azt Acheron gőzös megjötte után visszavonta. — A' porta minden európai ármány kény-labdaja lett, mindenfelé rángatják, mindenfelől szorongatják. Ponsonby I. 's Butenieff közt sem tudja mit csináljon 's hogy több baja legyen, a' havasalföldi fejdelem is Ghika hgkéri: szabaditná meg az angol consultól, mert lehetlen kijöni vele, noha mint itt hiszik, nehezen akadhat olyan brit ügyvivő, kivel Ghika hg boldogulhasson. Török határi hírek szerint febr. 27kén a' porta pénzszüksége legfőbb fokra emelkedett, 's a' kormány leginkább azon tünődik, mint orvosolja e' bajt. 20 millió frank-papirospénzt akartak kibocsátni, de az örmény pénztözsérek nem akarják pénz helyett elfogadni. Egy angol kereskedőház kínálja ugyan kölcsönnel a' portát, de ez biztos zálogot még mind ez ideig nem akar adni. — Zographos görög minister félbenszakitá kereskedési alkudozásit a' portával, mivel az hatóságát a' görög alattvalók fölött, és a' partkereskedést magának kívánta tartani. A' samsuni basát, mivel a' hattisherifet nem akará kihirdettetni, Rezsíd b. le szándékozik tenni, de előbb még egyszer ke-

mény parancsot bocsátott hozzá. — Khosrew b. gyanakszik, mintha tisztársai meg akarnak etetni, 's utóbbi betegségit is annak tulajdonítja. — Ali a' tengeri katonákat szárazföldi szolgálatra alkalmaztatja, 's a' hajókon csak annyit hagy, mennyi azok örzetére szükséges. Az alexandriai kikötőben megsértették az orosz lobogót, miert Medem gr. példás elégtételt kér. A' dolog így történt: egy egyiptusi hadi bárka legénysége az orosz matrözokkal összeverekedvén azokat hajójokra kergette 's a' hajókapitányt, bár az orosz nagy lobogót kifüggeszté, erőszakosan az egyiptusi hajóvezérhez hurezolta 's ez a' rendőség kezébe adta. A' basa elégtételt ígért 's a' dolgot hat nap óta nyomozzák. — Az arabok nem hagynak nyugtot Adenben az angoloknak; a' város különben jól van erősítve 's megrohanástul nem félhetni. Az arabok élelmet nem szállitnak, 's mindent vizen kell beszerezni.

Belgium.

(A' belga ministerség fölbomlott.) Martz. 12kén a' hadi költségvetés került szönyegre. A' hadminister azon tettét, miszerint Vandersmissen tábornokot ismét szolgálatba vette, általános roszalás követé a' 2dik kamrában. Vandersmissen táb.részt vön az 1834ki belga zendületben, de majd nézeteit hirtelen megváltoztatván a' belga hadsereg egy részét rá akará bírni, hogy Brüsselbe menjen, a' gyűlést ugraszsa szét 's az előbbi kormányt állítsa vissza. Ezen terv hajótörést szenvedt 's a' tábornoknak külföldre kellett menekülnie. 1839ki jul. 15kén kelt kir. rendelet megkegyelmezett neki, de szolgálhatlaasági állapotba helyezte 's évdíjjal megajándékozta. Majd a' hadminister szolgálatba vevén őt Dumortier és Pirson kijelenté, miszerint a' kormány hibázott 's oly emberek jutalmaztatása által, kik hazaárulók, a' hadsereg lealacsonyított a' világ szemében; a' ministerség mentegeté magát, mint lehetett, de Dumortier indítványa győzött 's a' ministerek lemondtak.

Oroszország.

(Moszka térítés.) Midőn II. Katalin Lengyelország felosztásakor oly tartományok birtokába jutott, hol egyesült g. hitűek lakának, oda orosz térítőket küldött. E' térítőket hiteles adat szerint gyámolítaniok kelle a' kormányzóknak; kat.kíséret mellett bejárták ezek a' falukat, feltörték 's ujrászentelték az egyházakat, 's ha a' pap nem akart visszatérni az ő hitre, hivatalából kitették; 's ha a' pap nem akart visszatérni az ő hitre, 's ha szép szerrel nem akart áttérni, botnak, tömlőcsnek volt dolga. Így sok proselytát kaptak, a' püspökök jószágit, ha állhatatosak voltak, elkobzották. Egy 1829ki folyamodásban köv. hely áll: „A' hatóságnak boldog emlékeztü Katalin ezárné kegy. meghagyá, miszerint eleinket erőszakos eszközök és testi büntetés által kényszerítsék az ő hit fölvetelére. Eddigelé vallásunkat szabadon gyakoroltuk, de most a' papság nemesak testi büntetéssel kényszerit bennünket az uralkodó vallás bevételére, hanem a' keresztelést, gyóntatást és esketést is megtiltotta papjainknak.“ 1834ben Witepsk tartomány nemessége járult folyamodással a' czárhoz, mellyben többek közt ez is áll: „Mindent elkövetnek, hogy az e. h. görögöket az uralkodó hit fölvetelire bírják, 's az e' végett használt eszközök mindenjó lelket rémüléssel töltnék el. Néhány gyöngé hitű eltántorult, de világosan kijelenti, mikép a' mellett hogy egyházba jár, áldozik, szívében még mindig az elhagyott hitet vallja és hiszi.“ 1835ben ugyancsak Witepsk tartományban Uszatz lakosi nyakára biztosságot küldtek, melly a' népet összehíván vallás-változtatásra fölszólítá; de a' válasz egyhangulag ez lön: „mi eddigi hitünkben élünk és halunk, mi nem akarunk más vallást.“ A' szót tett is követé a' biztosság részirül: hajtépés, botozás, fogkiverés, főbeszaggatás által hirdeté az isten igéjét, 's téríté jó utra a' tevelgyöket. — Felsősziléziai levél szerint (febr. 28) Modlin, Zamosk környékin és a' Wiepez torkolatánál a' moszka kormány roppant terjedékű földet vásárolt, mellyet Russzia beljéből ide szállittatott gyarmatosíki közt osztá ki, hogy azon várakat 's lengyel falvakat hű 's engedelmes orosz jobbágyok környezzék. Az eltörölt iskolákat is oroszilag helyre állittatá a' kormány 's az idegeneket kizárva minden tanítószéket oroszokkal tölte be. Milly tanítók lehetnek ezek, kitetszik egy orosz iskola kormányzó kineveztetésit illető parancsból, mellyben ez is áll: „több elkövetett gazság miatt ugyan a' katonaságból kiesapatott, de különös ismérete 's tudományossága tekintetéből, magasb tanítói karhoz utasított.“ A' moszka zárrendszer halálos zsibbanatba ejti a' kereskedést, ha kormányunk e' részben tett lépése nem sikerül. —

Olaszország.

A' collegio romano könyvtárban sokkal nagyobb kárt tett a' tűz, mint eleinte gondolák. 370 kézirát (mellyből 27 arab, 33 perzsa, 9 örmény volt), eddigelé világot nem látott indus és khinai dramagyűjtemény, melly le sincs másolva, 1500 incunabula, 's több jeles görög és latin classicus lett láng-martalékká. — Nápolyban (martz. 7) a' szép tavaszi időre szokatlan hideg következett, a' hegytetőkön hó fehérlik és sok növény elfagyott. Görögországban szinte hó esett.

Gabonaár. Vidéki városink piaczin: pozs. méréje váltó garas.

	buzs	készter	roz	arpa	zab	kukuricza	köles
Martz. 5. Ungváron .	110-107	100-102	82-78	60-57	37-34	84-80	—
— 7. Körnőczön .	—	—	102-98	80-77	50-48	—	—
— 7. Pécsét .	90-88	81-80	78-76	60	48	90	—
— 10. Debreczenben .	90-80	75	65-60	43-42	38-30	10-75	—
— 11. Miskolczon .	100-92	84-80	78-70	45	28	55-90	—
— 12. Sopronyan .	142-108	100-92	97-90	80-75	58-51	106-108	—
— 13. Ujbeesen .	100-90	85-80	—	45	50-45	70-60	55
— 13. Temesváron .	98-88	78	—	57	48	75	50-3
— 14. Szegeden .	90-85	70	—	50	50	70	—
— 14. Komáromban .	104-97	85-80	80-77	70-65	50-48	100-204	—
Mart. 27. Pest, pest mér.	170-159	131-125	115-103	93-84	72-66	124-120	—